

ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೂ ಅದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಬಹುಕಾಲ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಜನ, ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಪರಿಶ್ರಮ ವಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅದರಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡನಾಡು, ನುಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಸಂಕೇತವಾದ ನವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಕಾಲ, ಪರಿಶ್ರಮಗಳೂ ಹಿಡಿದವು. ಅಂಥ ವಿಳಂಬ ನಾಡ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಕಾರಣರಾರು? ಇವು ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಸ್ಥಿವಹಿಸಿ ಹೇಣಗಿದವರ ನೈಲ್ಯ ನೆನೆಯುವುದೇ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕತ್ವದ ಪೌರುಷೇಯವು ಈ ಮೊದಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿಧಾನಪಡೆದಿರುವ ಈ ಶುಭ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕತ್ವದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿರುವ ನೂರಾರು ಭವ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಕೆರಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಕರ್ನಾಟಕ-ಸತ್ವದ ಸಂಕಲ್ಪ ಚೈತನ್ಯವು ಪುನರ್ಜೀವನ ಹೊಂದಿ ಅನುಷ್ಠಾನ, ಪ್ರರೇಪಣ ಪಡೆದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆಷ್ಟೋ ತೃಪ್ತಿ. ಕನ್ನಡಿಗನ ದೇಹ, ಪ್ರಾಣ, ಮನ, ಭಾವ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೋ ಹಾಗೂ ಯಾವುದು ಪೋಷಕವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೇ ವಿಳಂಬವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸತ್ಯವು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕರ್ತೃತ್ವಶಾಲತ್ವದ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಿವಿಧರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ತಾತ್ವಿಕ ದಾರ್ಶನಿಕರು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಪುಂಗವರು, ಕಲಾವಿದರು, ರಾಜಕಾರಣ ದರಂಧರರು—ಎಲ್ಲರ ಏಕೈಕ ಗುರಿಯಾದ ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ-ಸಂಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕಾಭಿಧಾನ ಎರಡೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡ ಇಂದಿನ ದಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೊರಗುಳಿದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ, ಗಡಿ ತಂಟೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಮೊದಲಾದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅರಿವು, ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಈಗ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ, ಅಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಅಪ್ರಸುತ. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುತ್ಸದ್ಧಿ ತನ ಹಾಗೂ ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವು

ಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ನಾಯಕರ ಕೈಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಜಾಣ್ಮೆ ಅಡಗಿದೆ ಎಂದಿಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

ಆಗದ ಪ್ರಚಾರವು ಮಹತ್ವಪಡೆದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಡಕುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗದಂತೆ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಪಹಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿದ ಇಂಥ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಒಲಿಯಾಗದೆ ದಿಟ್ಟ ಹಾಗೂ, ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟದ ಕೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗಿಂತ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯ ಸಂಕಲ್ಪ ಸಾಧಿಸುವ ಸಂಸಂಧಿಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಈ ಉತ್ಸವವು ತಂದು ಕೊಡಬಲ್ಲುದಾಗಿದೆ. ಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಪುರುಷನ ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯುಗಪುರುಷನ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಶುಭದಿನದಂದು ಶ್ರೀ ಭುವನೇಶ್ವರೀ ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಅತ್ಮ ಶಕ್ತಿಯ ದೀಕ್ಷೆ ಆಗಲೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಈ ಉತ್ಸವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯ ಹಿಂದಿನ ಭಾವನೆ ಯಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿರನೂತನವಾದ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರೇರೇಪಕ ಮಂತ್ರದ ಮೋಡಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ಈ ನಂಬುಗೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಕುಲದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಏಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗಳಿಗೆ ನಾಂದಿಯಾಗುವುದೆಂದೂ ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾವಲಂಬಿ, ಆನವರತ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರಚಿತವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯಾಗಿ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳ ಸಂಧಿ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಸಂಸಮಯಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆ ಯುವ ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸತ್ವಯುತ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪವಾಗಲಿವೆ, ಆಗಲೇ ಬೇಕಾಗಿವೆ, ಎಂಬ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗಿದೆ.

ಶಿಲ್ಪ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಲಲಿತ ಹಾಗೂ ಕುಶಲ ಕಲಾವಿಲಾಸ, ಜಾತ್ಯ ತೀತವಾದ ಸಮಾಜರಚನೆ, ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಭಾರತಕ್ಕೂ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನವಕೋಟಿಗೂ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕಾಭಿಧಾನ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಲಿದೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಕನಸು. ಈ ಹೊಸ ಕನಸು, ಹೊಸ ಸಂಕಲ್ಪ, ಹೊಸ ದೃಢನಿರ್ಧಾರ, ಹೊಸ ಪಣಿ ಗಳಿಗೆ ಈ ಅಭಿಧಾನೋತ್ಸವವು ಹೊಸ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುವ ನಮ್ಮ ಯಾವ ಜನಾಂಗದ ನಿರ್ಧಾರದ ಮೇಲೆ ವನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಜ್ವಲ ಭವಿತವ್ಯ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಕುಚಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾವನೆಗಳು ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಮಕರಣದಿಂದ ಅಳಿದು ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡಿಗನ ದೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲೂ ಅಳವಡಲು ಅನುವಾಗುವುದು ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗಿದೆ. ಗಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ದೊರೆತು ಸ್ಥಾನಿಕ ಹಾಗೂ ಜಾತೀಯ ಭಾವನೆಗಳು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡು ಪ್ರಾಣದುಸಿರಾಗಿ ಸರ್ವಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಸದಾ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಚೇತನ ಶಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ. ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವ ಶಂಕೆ, ಸಂದೇಹ, ಅವಿಶ್ವಾಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ, ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಬೆಳೆದು, ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹನೆ, ಸಹೃದಯಾದಿಗಳೇ ಭದ್ರನೆಲೆಗಟ್ಟಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗನ ಜೀವನಾಡಿ ಸದಾ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯುವಂತಾಗಲೆಂಬ ನಮ್ಮ ಕನಸು ನನಸಾಗಲಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ. ಬಂಡಿಪುರದಿಂದ ಸಂತಪುರವನ್ನೂ ದಾಟಿ ನಿತ್ಯನೆಲೆಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದುದು, ಅನಗತ್ಯವಾದುದು, ಅವ್ಯವಹಾರಿಕವಾದುದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದೊಗೆದು, ಸಮಸ್ತ ಮಾನವಕುಲದ ದಿವ್ಯಭವ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ತಳಹದಿಯಮೇಲೆ ಹೊಸ ಪರಂಪರೆಗಳು ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ದುಡಿಯಲು ನಮ್ಮ ಯುವಶಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರೇರಕ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಇದು ನೀಡಲಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಭರವಸೆ.

ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಂಟಿದ ಹಳೆಯ ಕೊಳೆ ಕಳೆದು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ ಉದಿಸಿ, ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ ರಚಿತವಾಗಿ ಜೀವನಕ್ಕೊಂದು ಸಮರಸದ ಸಮನ್ವಯದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣದ ಏಳಿಗೆಯ ತಿಳಿ ಬೆಳಗಿನ ಪಥ ಈ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ನಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತಾಗಲಿ. ಮೂರು ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೃನ್ಮನಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ಕೈಹಿಡಿದು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಶಕ್ತಿಯ ಈ ಭವ್ಯದಿವ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮರ್ಥ ಜ್ಯೋತಿ ಶಕ್ತಿ ಆಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಭಿಧಾನ ಉತ್ಸವದ ಉಗಮ

ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಧರ್ಮಶಕ್ತಿ, ನ್ಯಾಯಶಕ್ತಿ, ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಭದ್ರ ತಳಹದಿಯಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೇಳುವಂತಾಗಿರುವುದು. ಜನಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ ಕುರುಡಾಗಿರುವುದು. ಭದ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಳೇ ಪ್ರಾಣದುಸಿರಾಗಿಲ್ಲದ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವೂ ಬಹುದಿನ ಬಾಳದು. ಜಾಗತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಈ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆ ಹೊಳೆಯದಿರದು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ, ಬೆಳೆದಿವೆ, ಅಳಿದಿವೆ. ಆದರೆ ಬದುಕಿ ಉಳಿದು ಸತತ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದೊಂದೇ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ; ಅದುವೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಶಕ್ತಿ;

ಬದುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದೊಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ; ಅವನೇ ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ; ಪ್ರಜಾ ತಂತ್ರದಲ್ಲಂತೂ ಅವನೇ ಸರ್ವಸ್ವ, ಸರ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಾಧಾರ. ಇಂದು ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಚೆಲ್ಲಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೂ ಅವನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ. ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಉನ್ನತಿಯೇ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯದ ಘೋಷಣೆ.

ಕಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಅತಿಯಾದದ್ದು ಅಳಿಯಲೇಬೇಕು ; ಮಿತವಾದದ್ದು ಬದುಕಿ, ಉಳಿದು ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸದಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಗುರುತಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸೂಕ್ತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಂಘಟಿಸಬಲ್ಲ ಜಾಣ್ಮೆಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪರಿಶ್ರಮಿಸುವವನಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವವು ತಂತಾನೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಸರ್ಗದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸದ ಅನುಭವ. ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಇಲ್ಲವೇ ಕಾರ್ಯಕುಶಲತೆ, ಸಂಘಟನಾ ಚಾತುರ್ಯಗಳ ಆಭಾವವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವವು ಅಥವಾ ಸಾಧನೆಯು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನಿಯಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ರಾಮನ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಈ ನಿಸರ್ಗ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗುರುತಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೊಂದು ಮಹಾ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಉದಿಸಿ ಕನ್ನಡದ ಕೆಚ್ಚು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳು, ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ಪರಕೀಯರ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸಿತು ; ಆಕ್ರಮಣಶೀಲ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೂ ಕಮರಿಸಿತು. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ವಿಲಾಸಭೋಗ, ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಧರ್ಮಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಹಂಪಿ ಇಂದು ಹಾಳು ಕೊಂಪೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಅತಿಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಕ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಹುದುಗಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲು ಅಣಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅಂದಿನ ವೈಭವ, ವಿಜೃಂಭಣೆಗಳ ಕುರುಹುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆಯುತ್ತ ಗೋಳಿಡುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹೋದ ಕನ್ನಡಿಗನನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಸಿರಿ. ಸಂಪತ್ತು. ಲೆಕ್ಕಕಲೆ. ವೈಭವ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಉಜ್ವಲ ಪರಂಪರೆಗಳು ಆಳವಾಗಿ ಇಣಕಿನೋಡಿದವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಮನ ಸೂರೆಗೈದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗನ ಅಭಿಮಾನ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಕೆದುರಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಕ್ತಿ ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಪುನಃ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲು, ಪ್ರಕಟವಾಗಲು, ತವಕಿಸುವಂತೆ

ಈಗ ಭಾಸವಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಹಂಪೆಯ ಪರಿಸರದ ಭೂಗರ್ಭದ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು, ವಿಶೇಷತಃ ಕರೀಂ (ಕಾರ್ಬೋನ್ = ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು), ನೆಲ ನೀರುಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಅಪಾರ ಧನ ಧಾನ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಉದ್ದಿಮೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಾಗೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನುಕೂಲಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದು ಹಂಪೆಯನಾಡು ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲು ತವಕಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುವ ದ್ರಷ್ಟಾರರು ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ವೈಭವವನ್ನು ನೂರಾರು ಪಾಲು ಮೀರಿಸುವ ಹುದುಗಿದ್ದ ವಿಶಾಲ ವೈಭವದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು, ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ತಪಶಕ್ತಿ ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಗಳು, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ನಾಯಕತ್ವದ ಹೊಣೆ ಹೊರಬಲ್ಲ ನರಪುಂಗವನನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ ಅದೊಂದು ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾತ್ರ ವಾದೀತು. ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ರಾಂತಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುದುರಿಸಿ ಸಂಘಟಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗನಿಗೆ ಇಂದು ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಹಂಪೆಯ ಸುತ್ತಿನ ನಾಡಿನ, ನೆಲ, ಜಲ, ಹವೆಗಳೆಲ್ಲೂ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲೂ ಅಡಗಿರುವ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ಸಂಘಟಿಸಿ, ತಾತ್ವಿಕ ದರ್ಶನದ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದು ರೂಪಿಸಬಲ್ಲ ನಾಯಕತ್ವ ಇಂದು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಈ ಹೊಸ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಿವ್ಯ, ಭವ್ಯ, ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಚೇತನಗೊಂಡು, ತಪೋಬಲದಿಂದ ಹೊಸ ಜನತಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲ ನಾಯಕತ್ವವೆಂದು ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕು.

ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಹಂಪೆಗೊಂದು ಹಿರಿಯ ಸ್ಥಾನವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಹನುಮನುದಿಸಿವ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಗೆ ಹನುಮಶಕ್ತಿ, ಸಾಹಸ, ಸೇವೆ, ತ್ಯಾಗ, ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಣದಂತಾಗಿದೆ. ಸಕಲರೂ ಪೂಜಿವ ಈ ಹನುಮನ ಶಕ್ತಿ ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿದೆ? ಹೇಗೆ ಮಾಯವಾಗಿದೆ? ಅದರ ಪರಿಶೋಧನೆ, ಆತ್ಮಶೋಧನೆಗಳ ಅಗತ್ಯ ಇಂದು ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದಲೇ ಭವ್ಯ, ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಪುನರುದಿಸಿ, ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಬೆಳಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಬರಿಯ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ನಾಡು ಹಂಪೆ; ಕನಕನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಬೀಡು ಹಂಪೆ; ದಾಸವರೇಣ್ಯರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಿತ್ತದೂ ಹಂಪೆ; ಶರಣರ ಕಾಯಕದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಂಪೆ; ಈಗ ಅದೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಅದೆಲ್ಲ ಏನಾಯಿತು? ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ದೇವ ಹನುಮನ ಸೇವಾಭಾವವೆಲ್ಲಿ? ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆ ಎಲ್ಲಿ? ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲಿ? ತ್ಯಾಗ ಪರಿಶ್ರಮಗಳೆಲ್ಲಿ? ದಕ್ಷ ಕರ್ತೃತ್ವಶಾಲಿತ್ವವೆಲ್ಲಿ? ಅವೆಲ್ಲ ಈಗಲೂ ಅವ್ಯಕ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಮನದಲ್ಲಿ, ನೆಲ, ಜಲ, ವಾಯುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಅದನ್ನು

ಕಂಡರಿದು ಎಚ್ಚರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉಳುವವನೇ ಆಳುವವನು ; ನೇಗಿಲಯೋಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ತಪಸ್ವಿ. ಕಾಯಕ—ಕಾರ್ಮಿಕನೇ ನಾಯಕ ಪುರುಷನು ; ಉಳಿಗದವನೇ ಎಳ್ಳಿಯ ಮೂಲ.

ರಾಷ್ಟ್ರಶಕ್ತಿಯೆಂದು ದಿಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಇಳಿದು ಬರಬೇಕು. ಜನಶಕ್ತಿಯ ಕೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯ, ತೋರಣಗಲ್ಲು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಪ್ರದೇಶ ವಾದ ಈ ನಾಡಭಾಗವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ, ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಸರಕಾರ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಅವರುಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭವ್ಯ ಭಾಗ್ಯದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಲಿರುವ, ಹುದುಗಿರುವ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಮಕರಣ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಯುವಕರು ಈಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಬಗೆದಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಆಶಯದಿಂದಲೇ ೧೭ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೂ ೧೯೫೭ರ ನವೆಂಬರ್ ೧ ರಂದು ದಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆಲ ಪುರೋಹಿತ ಅಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರ ಪೌರೋಹಿತದಲ್ಲಿ ಇಂತಹದೇ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನಾವು ಕೆಲವು ಗೆಳೆಯರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದ ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಸಬಲ್ಲ ಹಲವಾರು ಉತ್ಸಾಹಿಗಳೂ ಸೇರಿ ನಡೆಸಿದ್ದೆವು. (ಅದರ ವರ್ಣನೆ ಬೇರೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.) ಆದರೆ ರಾಜ್ಯೋದಯವಾದರೂ 'ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಹೆಸರೂ, ಅದರಲ್ಲೂ ತಾತ್ಪರ್ಯವೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತಿಗಳೂ 'ಅಜ್ಞಾತವಾಸ' ಕ್ಷೋಳಗಳಾಗಬೇಕಾದ ವಿಷಾದ ಹುದುಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಗೆಳೆಯ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ ಕಲ್ಲೂರ ಅವರು ನವೆಂಬರ್ ೧೯೫೭ರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬರೆದ ಈ ಪತ್ರದಿಂದ ಇಂದಿನ ಉತ್ಸವದ ಉಗಮದ ಅರಿವಾಗುವಂತಿದೆ.

“ಪ್ರಿಯ ಕಲ್ಲನಗೌಡರೇ, ...

೧೨ ವರ್ಷದ ವನವಾಸದಲ್ಲಿ ನಾಮಾಂತರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾಂಡವರು ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮ ನಾಡೂ ಇದೆ. ಅದು ನಿಜನಾಮಧಾರಿಯಾಗಿ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆ ದೆಂದು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ಜಂಬೂಸವಾರಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ನಡೆಯಿಸೋಣವಂತೆ.....ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಇಡಲ್ಪಡುವುದೋ ಅಂದೇ ಕಟ್ಟೆಯ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವಾ! ಅರ್ಥಾತ್ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವಾ! .....೧-೧೧-೫೭ರಂದು ಆಗದಿದ್ದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ತಂಭ'ದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಸುವಾ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲವೆನ್ನಿಸಿ ನಿಮಗೀ ಕಾಗದ ಬರೆದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತೀ ವಂದನೆಗಳು.

ನಿಮ್ಮ, ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ :

ಮೇಲಿನ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಾಗ ಆ ಶುಭ ಪ್ರಸಂಗ ಇಷ್ಟು ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟೇತೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಬರೆದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರದ ಈ ಉಲ್ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. “ಶ್ರೀ ರಾಮನಿಗೆ ೧೪ ವರ್ಷ ವನವಾಸನಂತರವೇ ನಿಜವಾದ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ವಾದಂತೆ, ಕಳೆದ ೧೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಾಂಬೆ ವನವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ತುಂಬುವುದರೊಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು ‘ಕರ್ನಾಟಕ’ವೆಂಬ ಹೆಸರು ಧರಿಸಿ ಮೆರೆಯುವಂತಾಗ ಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವಾ.”—ಇದು ೧೯೫೭ರ ಮಾತು. ಆ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ೧೫ - ೧೬ ವರ್ಷ ಗಳು ಕಳೆದುವು. ‘ಹಿರಣ್ಮಯೇನ ಪಾತ್ರೇಣ ಸತ್ಯಸ್ಸಾಪಿಹಿತಂ ಮುಖಂ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೂ, ಸತ್ಯ ಮೇನ ಜಯತೇಗೂ ಕಾಲಹಿಡಿದೇ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆಂಬುದಕ್ಕೂ, ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಡಿಪಾಯ ಬೇಕೇಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೂ ಇದೆಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಏಳು ಚಿರಂಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂವರಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತ ‘ಕರ್ನಾಟಕ’ ತಾನೂ ಇಂದಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗಲಿ.

ಗ ದು ಗಿ ನ ಲ್ಲಿ ಸ ಮಾರಂ ಭ

ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಗದುಗಿಗೆ ತಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಅಪೂರ್ವಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರನ್ನು ಗೌರವಿಸು ವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಔಚಿತ್ಯವಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕಾಭಿಧಾನದ ಉತ್ಸವ ನೆರವೇರಿಸಿ, ಉತ್ಸವ ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತತೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಭಾವವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಲಾಗಿದೆ. ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಗದುಗಿನ ಸಾಹಸಿಗರು ಇದರ ಕಾರ್ಯಭಾರದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದುದು ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ನೆರವಾಗಿದೆ.

ಗದುಗಿನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ದ್ವಾರಪರಯುಗದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ, ತ್ರಿಕೂಟೇಶ್ವರ, ವೀರನಾರಾಯಣರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಆ ನಾಡಲ್ಲಿ ಹರಡಿದೆ. ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗದುಗಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ನಾಡು ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಭವ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳ ಬೀಡಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ವೈಭವ, ರಾಜ್ಯ ಶಕ್ತಿ, ವಿದ್ಯಾಪ್ರೇಮ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಅನೇಕ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು ಈಗಲೂ ಕೈಸಾರಿ ಹೇಳು ತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಗದುಗಿನ ಗುರುತ್ವವನ್ನು ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಭವ್ಯಭವಿಷ್ಯದ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅವರ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅದು ಕನ್ನಡದ ಕೆಚ್ಚನ್ನು ಅಚ್ಚಿಳಿಯದೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವರಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಮಹಾಭಾರತವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. “ಗದುಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಗೆದ್ದು, ‘ವೀರನಾರಾಯಣನ ಗದುಗಾ’ಗಿದೆ, ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವು ಅಗಲಿಸಲಾಗದ ಅತ್ವೀಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ”.

ಗದುಗಿನ ನಾಡಿನ ಲಕ್ಕುಂಡಿ (ಲಕ್ಷಕುಂಡ) ಯಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಬಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. 12ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅದು ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಒಂದು ಊರಲ್ಲೇ 35 ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕಲೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ 9 ರಿಂದ 13 ಶತಮಾನದವರೆಗಿನ 34 ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಅದರಂತೆ ಗದುಗಿನ ಹತ್ತಿರ 12 ಮೈಲಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳಧಡಿ, ಕಳಸಾಪುರ, ಮುಳಗುಂದ, ನೀಲಗುಂದ, ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ, ಕೋಟುಮುಚಗಿ, ಕೋಳಿವಾಡ, ಹುಯಿಲಗೋಳ, ಹುಲಕೋಟ, ಹೊಸಳ್ಳಿ, ನಾಗಾಯಿ, ಡಂಬಳ ದೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ತೆರನಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. 1912ರಲ್ಲಿ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಳ ಕಪ್ಪತ ಗುಡ್ಡವೂ ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿಯೂ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

‘ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚಿಲುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡು’ ಎಂಬ ಸಜೀವ ನಾಡಗೀತೆಯನ್ನು 1924ರಲ್ಲಿಯೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹುಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಹಾಡಿ, ಕನ್ನಡ ಚೈತನ್ಯದ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದರು. ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಜನಮನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡ ಈ ನಾಡಗೀತೆ ಬಂದುದು ಗದುಗಿನ ನಾರಾಯಣರಾಯರಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಿಕ್ಕಾದೀತೆ ?

ಗದುಗಿನ ತೊಂಬದಾರ್ಯ ಯತಿವರ್ಯರು, ಮುಳಗುಂದದ ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು, ಉಭಯ ಗಾನವಿಶಾರದ ಯೋಗಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳು, ತ್ರಿಭಾಷಾ ವಿಶಾರದ ಪಂಡಿತ ಪುಟ್ಟ ರಾಜರು, ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಶರಣರ ಪುಣ್ಯ ನಾಡಲ್ಲವೇ ಗದುಗು ?

ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿನ ಸಹಕಾರೀ ಪತ್ತಿನ ಸಂಘವು ಗದುಗಿನ ಬಳಿ ಕಣಗಿನಹಾಳದಲ್ಲಿ 1904ರಲ್ಲೇ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ಕಳಸಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ಈ ಭಾಗವು ಸಹಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರೀ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪಾತ್ರವಹಿಸಿ, ಅನೇಕ ಹೊಸ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ದ್ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಗದುಗು-ಬೆಟಗೇರಿಗಳ ಗುರುತ್ವ ಹೇಳುವಾಗ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡು ರಂಗ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಒಂದೆಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—‘ಗದುಗು, ಗದುಗು, ಗದುಗು, ಕನ್ನಡ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕರ್ಣರಸಾಯನವಾದ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನದಾದ ಈ ಹೆಸರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನೂರು, ಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ, ಕೋಟಿ ಶತಕೋಟಿ ಸಲ ಅವರ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ

ನಲಿದಾಡುತ್ತಲಿಗೈ ; ನಲಿದಾಡಿದೆ'. ಜನಮೇಜಯನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಮಹಾ ಅಗ್ರಹಾರ ಗದುಗು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯಾದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತ ನಗರ. ತ್ರಿಕೂಟೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ವೀರನಾರಾಯಣರು ಗದುಗಿನ ದೇವತಾ ಸಾರ್ವಭೌಮರು. ಸ್ವಯಂ ತ್ರಿಕೂಟೇಶ್ವರನಂತೆ ವೀರನಾರಾಯಣನಾದರೂ ಗದುಗಿನ ಯಶೋದುಂದುಭಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದ ದೇವಾಧಿ ದೇವನು. 'ಹರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹರನಿಲ್ಲ, ಹರನನ್ನು ಅಗಲಿ ಹರಿ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹರಿಹರ ಉಪಾಸನೆಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವಂತೆ ಈ ದೇವವರೇಣ್ಯರು ಗದುಗಿನಲ್ಲಿ ಸತತ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನರಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು : ಗದುಗು ಮತ್ತು ಗದುಗು ನಾಡಿನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ ಅವರು 'ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನಸು ಗದುಗು ನಾಡಿನ ಭಾಗ್ಯೋದಯವನ್ನು ಕುರಿತಾದುದು' ಎಂದು ಗದುಗಿನ ಗುರುತ್ವಕ್ಕೆ ಮಹತಿ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಉಜ್ವಲಾಭಿಮಾನಿ ಸಾಹಿತಿ ಸಂಶೋಧಕ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ ಕಲ್ಲೂರ ಅವರು—'ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಮಹತಿ ಗದುಗಿನ ಮಹತಿ ; ಆತನಿತ್ತ ಕೊಡುಗೆ ಯೆಲ್ಲಾ ಗದುಗಿನ ಕೊಡುಗೆ ;....ಆತನು ಗದುಗಿನಲ್ಲೂ, ವೀರನಾರಾಯಣನಲ್ಲೂ ತನ್ನನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ....ಗದುಗು ಎಂದಿಗೂ ಇಂದಿಗೂ ಕನ್ನಡದ ನಡುನಾಡು ; ತಿರುಳುಗನ್ನಡದ ಗಂಡುಮೆಟ್ಟು ; ಜನತೆಯ, ನಾಡಾಡಿಗಳ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಕೆಚ್ಚು ಅದು ; ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ, ಸ್ಥಿರ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಲು (ಸ್ವಾಂಡರಡೈಚೇತನ್) ಗದುಗಿನ ಹದಗನ್ನಡ, ಹುರುಳು-ಗನ್ನಡ, ಅಚ್ಚುಕೆಚ್ಚಿನ ಕನ್ನಡ ಬಲು ತಕ್ಕದಾಗಿತ್ತು. ಕವಿ ಸ್ವಪ ತುಂಗನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಕೊಪ್ಪಳ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ, ಒಕ್ಕಂದ, ಪಟ್ಟದ ಕಲ್ಲು, ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಯಾದ ತಿರುಳುಗನ್ನಡ ನಾಡೇ ಗದುಗಿನ ನಾಡೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಿಕ್ಕಾದೀತೇ ? ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಗದುಗಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ನಗರ, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ನಗರ, ಭೂಗರ್ಭರಚನೆಯಲ್ಲೂ ಗದುಗು ಒಂದು ಸಂಧಿ-ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.' ಎಂದು ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಹತಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಉದ್ದಿಮೆ, ಅವರುಗಳ ಮಹತಿಯನ್ನಭ್ಯಸಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ "ಹುದುಗಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿ ಗದುಗಿಗೆ ಅನುಪಮ ಆಸ್ವದ ಕೊಡುವಂತಿದೆ ; ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿ ಆರಳುವ ಆಸ್ವದ ದೊರೆತರೆ ಗದುಗು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಏಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಹೆಸರಾಗಬಲ್ಲ ಹದವುಳ್ಳದ್ದು" ಎಂದು ಭರವಸೆ ತಾಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದಿನ ಗದುಗಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೂ ಗದುಗು ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವುದೇ ನಗರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸುತ್ತಾ ನಡೆದಿದೆ. ಗದುಗಿನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಔದ್ಯಮಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾವಭಾಗದಲ್ಲೂ ಆಗದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ

ಪಡೆದಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಅದು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿ ಆ ಭಾಗದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿದೆ. ಗದುಗು ಮತದಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರವರು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಂದಿನಿಂದಂತೂ ಪ್ರಗತಿಯ ವೇಗ ಇತರರನ್ನು ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅವರೊಬ್ಬ “ಭೀಮ”ನೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿರುವಾಗ ಇತರರು ಹೇಳುವದೇನಿದೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರ ನೆರವು ನೇತೃತ್ವಗಳು ಈ ಉತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭ ನೇರವೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ಸವ ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಿರದಿದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವೇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಾರವು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞ ತೆಗಳು.

ಬೆಂಗಳೂರು

ಪಾಟೀಲ ಕಲ್ಲನಗೌಡ

೨೨-೧೦-೭೩

ಸುಮಾರು ಎರಡುವರೆ ಸಾವಿರ ಸಂವತ್ಸರಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನ ಯುಗದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಜ್ಯೋತಿ ರುಗರುಗಿಸುತ್ತ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಚಿನ್ನದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅಮಲ ಅಮರ ಆತ್ಮದ ಚೈತನ್ಯ ತೈಲವನ್ನು ಎರೆದು ಹೊತ್ತಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಜ್ಯೋತಿಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಕುಂದದೆ ನಂದದೆ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾಗಿ ತೊಳಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರಮಾತೆಯ ಪವಿತ್ರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಹಲವು ನಾಡುಗಳ ಹಲವು ಜ್ಯೋತಿಗಳು ನಿರಂತರ ಜಾಜ್ಜಲ್ಮಮಾನವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ನಡ ಜ್ಯೋತಿ ತನಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಚಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆ, ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿದ್ಯೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಧರ್ಮ, ಕಲೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಾನಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಜ್ಯೋತಿ ವರ್ಣಮಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

—ಶ್ರೀ. ಪಾಂ. ಭೀ. ದೇಸಾಯಿ.